

Urban Secret Garden Statement / ελληνικό κείμενο @ σελ. 3
Lia Nalbantidou talks with Nina Kassianou (October 2016)

Lia Nalbantidou has been focusing on her immediate family ever since her first photography series. Now she returns to this theme and speaks of a secret garden, which is also full of 'hidden' family photos, tinged and scented with the urban space surrounding it. This new work is a photobook titled Urban Secret Garden: A Trilogy of Photographs, and was recently shortlisted for the Photomarket Award at the international Encontros da Imagem Festival, held in Braga, Portugal every year.

In the mid-1990s, you created a series of photographs titled "The Secure Private Domain of My Home (1996-2001): Zero to Five", which focused on your immediate family. Now in your new series entitled Urban Secret Garden: A Trilogy of Photographs, although you dig up images from the past of your family, you turn your attention to your urban surroundings. Could you tell us what it means for you to return to the past when you are trying to photograph the world from a contemporary aesthetic viewpoint?

Apart from archive material, the series includes contemporary photographs taken in Thessaloniki from 2009 to 2014. While I was walking through the city one day, I realized that I was "seeing" all that was no longer there: the Dodoni *bougatsa* pastry shop on that corner, Niko's carpentry-shop a little further down, the Plus Size Fashion shop on the corner of Iktinou and Pavlou Mela streets, the Studio 54 Disco, and the cool ice-cream shop where I used to hang out as a teenager.

In the middle of 2014, while I was completing this project, I was searching for a narrative. An occurrence in my personal life led me to the large, black boxes where I have stored my family snapshots. I have an obsession with the family photo album: the box or folder with images representing a life that is passing, family snapshots forgotten in drawers along with old receipts, the stub of a pencil that doesn't write, an eraser that doesn't erase. This narrative owes much to a thought of Barbara Duden's: during the farewell dinner at the conclusion of our seminar in Hannover in October 2000, she said that she didn't care about history that didn't also include her grandmother. This idea suffuses my work. After all, piecing contemporary photographs together with photos from past decades is an entirely contemporary practice that we see in many photobooks.

In your photobook, the family photos are concealed. In order to browse through the book and discover them, the reader has to cut open the pages. What is the significance of this thread that does not allow immediate access to these photos unlike the easy access the reader has to the contemporary photographs?

The book's threads are red, green and yellow—a different color for each of the book's chapters: "why the night", "mediterranean air" and "the Ano Poli Suite". The threads signal to the reader that the archive photos are hidden there and the reader must discover them... Just like Proust's Madeleines, which take him on a journey into images and flavors of the past resurfacing in his consciousness, so the colored threads pull up the family photo archives. "That is where I observe the seams joining the pieces into one unified article of clothing that contains us."

The colored DMC threads, the French white linen, the embroidery on the cover, the floral motifs of the contemporary photographs all refer to the ready-to-wear women's clothes family business that closed shop in the late 1990s. In my book, handmade items converse with mass-produced ones.

Many contemporary photographers have a penchant for the urban landscape, but most of the time they create dark and dramatic images whose main point of reference is globalized society. In your work, we stand before images that exude a sense of vitality and lightness, a fresh personal strength. What lies behind this choice of yours?

Your observation makes me very happy.

A friend of mine, also a photographer, said to me while he was leafing through the book, "Your nights are gentle." I am reluctant to speak of a specific choice. Very simply, this is what I can do. Are the nights at the homeless shelters gentle? Are they gentle in the makeshift gathering points in these times of crisis? Are they gentle in the longshots of the city that I took at dawn? I don't know. As long as I manage to translate what is out there into my own idiom, I feel content.

I use daylight film. The light in my photographs is a combination of the ambient light, the sky and a flash. These are long-exposure takes, going against the manufacturer's recommended exposure time. The dark, dramatic images you describe above are what we experience. I have no reason to represent this atmosphere in my photographs. I use a camera to imprint my own truth.

Your photographs remind me of Belgian photographer Franky Verdickt's series The South Street Village and Dutch photographer Hans Wilschut's Days at the Parade. Both these photographers' experiment with contemporary alternative projects in the urban context. Do you feel you have anything in common with these artists?

I am not familiar with their work. A quick look on the Internet tells me that some things we have in common are the time of day we shoot and the open urban landscape. I like the idea of a perpetual dusk and dawn—something like a never-ending interval in stroll that has no destination. In the book's narrative, the juxtaposition of the archive photographs allows for an additional level of interpretation. During my walks at dawn I was led to the camps of the homeless and from there to the quest for "the home" in Ano Poli, the northern region of Thessaloniki near the fortress. I would very much like to hear some of the thoughts of those who browsed through the book as they turned the last page!

I can see that your photobook is on an equal footing with the excellent printed works that are exhibited every year in the Paris Photo photobook section. How did you decide to create a photobook and what is your opinion of the attention a photographer must pay to photobooks?

The format of the photobook was dictated by the very narrative of the story, which, in turn, was shaped by the photographic material and the memories I had at my disposal. I collaborated with Eleni Nasta on the design and on developing the idea with Sila Zamani. The collaborations were invaluable and extremely creative.

In 2013, I was fortunate enough to see the first version of my book short-listed for the Kassel Dummy Award, in Documenta Halle. That year's festival was dedicated to Daido Moriyama, a living legend in the world of photography. I traveled to Kassel and I confess that my participation in the festival was an amazing photobook masterclass for me. I saw and heard many things and, thanks to modern technology, I was able to continue my research from my desktop in my lab.

My photobook is self-published, produced in Thessaloniki via the print-on-demand method and can be dispatched to any recipient anywhere.

The photobook is a complete work in itself. So is the orchestration of an exhibition. Nevertheless, when a photography exhibition (good, bad or mediocre) comes down, it ceases to exist.

The photobook has many lives to live. (transl. Thalia Bisticas)

Αστικός Μυστικός Κήπος

Η Λία Ναλμπαντίδου συνομιλεί με την Νίνα Κασσιανού (Οκτώβριος 2016)

Η Λία Ναλμπαντίδου επικεντρώνεται στο στενό οικογενειακό της περίγυρο από την πρώτη κιόλας φωτογραφική δουλειά της. Τώρα επανέρχεται και παρουσιάζει έναν μυστικό κήπο που είναι γεμάτος από “κρυμμένες” οικογενειακές φωτογραφίες, αποχρώσεις και αρώματα του αστικού χώρου.

Πρόκειται για ένα photobook με τον τίτλο “Urban Secret Garden – a trilogy book of photographs” και πρόσφατα διακρίθηκε στο διεθνές φεστιβάλ Encontros da Imagem που πραγματοποιείται κάθε χρόνο στην Braga της Πορτογαλίας.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1990 δημιούργησες τη σειρά φωτογραφιών “Το Ασφαλές, Ιδιωτικό Πεδίο του Σπιτιού μου (1996-2001) - Μηδέν έως Πέντε”, που εστίαζαν στον στενό οικογενειακό σου περίγυρο. Τώρα στη νέα σου εργασία με τίτλο “Urban Secret Garden – a trilogy book of photographs”, ενώ στρέφεις την προσοχή σου στον αστικό χώρο που σε περιβάλλει, την ίδια στιγμή ανασύρεις εικόνες από το παρελθόν της οικογένειάς σου και των γονιών σου...

Μπορείς να μου πεις ποια σημασία έχει τελικά για σένα η αναδρομή στο παρελθόν, τη στιγμή που προσπαθείς να δεις τον κόσμο με μια σύγχρονη φωτογραφική αισθητική;

Το “Urban Secret Garden – a trilogy book of photographs” περιλαμβάνει, εκτός από τις φωτογραφίες αρχείου, μια σειρά από σύγχρονες φωτογραφίες που έγιναν στη Θεσσαλονίκη από το 2009 μέχρι το 2014. Περιπατώντας μια μέρα μέσα στην πόλη, συνειδητοποίησα πως “έβλεπα” όλα αυτά που δεν υπήρχαν πια: σ’ αυτή τη γωνία η μπουγάτσα Δωδώνης, λίγο παρακάτω το μαραγκούδικο του Νίκου, γωνία Ικτίου και Π. Μελά το κατάστημα “Μόδα για Παχουλές”, το studio 54, η “Ωραία”- το cool παγωτατζίδικο - στέκι των εφηβικών μου χρόνων...

Στα μέσα του 2014, ολοκληρώνοντας την παραπάνω εργασία, αναζητούσα μια αφήγηση.

Μια προσωπική συγκυρία με οδήγησε στα μεγάλα μαύρα κουτιά που έχω φυλαγμένες τις οικογενειακές φωτογραφίες. Έχω μια εμμονή με το φωτογραφικό οικογενειακό άλμπουμ: το κουτί ή το ντοσιέ που περιέχει τις εικόνες που αναπαριστούν τη ζωή που περνά... Οικογενειακά ενσταντανέ παρατημένα μέσα σε συρτάρια, ανακατεμένα με παλιές αποδείξεις, κανένα μολύβι που δεν έγραφε, καμιά σβύστρα που δεν έσβηνε. Η αφήγηση αυτή οφείλει πολλά σε μια σκέψη της Barbara Duden, η οποία στο αποχαιρετιστήριο δείπνο του σεμιναρίου μας στο Ανόβερο, τον Οκτώβρη του 2000, είπε πως αδιαφορούσε για την ιστορία που δεν περιείχε και τη γιαγιά της. Αυτή η ιδέα διατρέχει το προσωπικό μου έργο. Η συρραφή σύγχρονων φωτογραφιών με φωτογραφίες από περασμένες δεκαετίες είναι μια απολύτως σύγχρονη πρακτική που βλέπουμε σε πολλά photobooks.

Στο photobook σου, οι αναμνηστικές φωτογραφίες είναι κρυμμένες. Ο αναγνώστης για να ξεφυλλίσει το βιβλίο, χρειάζεται να κόψει τις κλειστές σελίδες με τις κλωστές για να τις ανακαλύψει. Τι σημαίνει για σένα η κλωστή που δεν αφήνει άμεση πρόσβαση σε αυτές τις φωτογραφίες όπως γίνεται με τις άλλες, τις σύγχρονες;

Οι κλωστές του βιβλίου είναι κόκκινες, πράσινες, και κίτρινες: ένα χρώμα για καθεμία από τις τρεις ενότητες του βιβλίου (why the night, mediterranean air και the Ano Poli suite). Οι κλωστές σηματοδοτούν τις φωτογραφίες αρχείου. Ο αναγνώστης πρέπει ν' ανακαλύψει τις κρυφές εικόνες ... Όπως με τη “βοήθεια μιας μαντλέν”, εικόνες ή γεύσεις ανασύρονται στο συνειδητό μας, κάπως έτσι έφτασα στις κλωστές και τις οικογενειακές αρχαικές φωτογραφίες “.... εκεί παρατηρώ τις ραφές να συνδέουν τα κομμάτια σ' ένα ενιαίο ρούχο που μας περιλαμβάνει....” Οι χρωματιστές DMC κλωστές, το γαλλικό λευκό λινό, το κέντημα του εξωφύλλου, τα φλοράλ μοτίβα των σύγχρονων φωτογραφιών έχουν όλα την αναφορά τους στην οικογενειακή επιχείρηση prêt-à-porter γυναικείων ενδυμάτων που έκλεισε οριστικά στα τέλη της δεκαετίας του '90. Στο βιβλίο μου, η χειροποίητη εργασία συνδιαλέγεται με το έργο μαζικής αναπαραγωγής.

Πολλοί σύγχρονοι φωτογράφοι δείχνουν την προτίμησή τους στο αστικό τοπίο, αλλά τις περισσότερες φορές δημιουργούν εικόνες σκοτεινές και δραματικές που έχουν για βασική τους αναφορά την παγκοσμιοποιημένη κοινωνία. Στη δική σου δουλειά βρισκόμαστε απέναντι σε εικόνες που αποπνέουν μια αίσθηση ζωντανίας και ελαφρότητας, μια δύναμη προσωπικής φρεσκάδας... Τι κρύβεται πίσω απ' αυτή την επιλογή;

Μου δίνει μεγάλη χαρά η παρατήρησή σου. Ένας φίλος φωτογράφος, ξεφυλλίζοντας το βιβλίο, μου είπε: “είναι απαλές οι νύχτες σου...” Διστάζω να μιλήσω για επιλογή. Πολύ απλά αυτό είναι που μπορώ να κάνω. Είναι απαλές οι νύχτες στα καταλύματα των αστέγων; Στα αυτοσχέδια σημεία συνάθροισης ανθρώπων μέσα στα χρόνια της κρίσης; Στα μακρινά πλάνα της πόλης που φωτογράφησα το ξημέρωμα; Δεν ξέρω. Ωστόσο, αφού καταφέρνω να μεταφράσω το έξω στη δική μου γλώσσα, νιώθω επαρκής. Χρησιμοποιώ daylight φιλμ. Το φως στις φωτογραφίες μου είναι ένας συνδυασμός από τον υπάρχοντα φωτισμό, τον ουρανό και το βοηθητικό φλάς. Οι λήψεις είναι μεγάλες σε διάρκεια, αντίθετα με τους προτεινόμενους χρόνους έκθεσης από την κατασκευάστρια εταιρία. Οι σκοτεινές, δραματικές εικόνες που περιγράφεις παραπάνω είναι αυτό που ζούμε. Δεν έχω κανένα λόγο να αναπαραστήσω αυτό το κλίμα στις φωτογραφίες μου. Χρησιμοποιώ τη φωτογραφική μηχανή για να αποτυπώσω τη δική μου αλήθεια.

Οι φωτογραφίες σου με παραπέμπουν σε αυτές του Βέλγου φωτογράφου Franky Verdickt με τη σειρά του The South Street Village και του Ολλανδού Hans Wilschut – Days at the parade, οι οποίες πειραματίζονται σε σύγχρονα εναλλακτικά projects πάνω στο αστικό πεδίο. Αισθάνεσαι ότι έχεις να μοιραστείς κάποια πράγματα με αυτούς;

Δεν γνώριζα τις εργασίες που αναφέρεις. Με μια γρήγορη αναζήτηση στο διαδίκτυο βλέπω να μας συνδέει η ώρα της ημέρας και το ανοιχτό αστικό τοπίο. Μου αρέσει πολύ η ιδέα του διαρκούς λυκόφωτος και του λυκαυγούς. Κάτι σαν ένα συνεχές ενδιάμεσο... σε έναν άσκοπο περίπατο. Στην αφήγηση του βιβλίου, η παραβολή των φωτογραφιών αρχείου δίνει ένα επιπλέον επίπεδο ανάγνωσης. Από τις βόλτες στο ξημέρωμα οδηγήθηκα στα καταλύματα των αστέγων και από κει στην αναζήτηση “του σπιτιού” στην Άνω Πόλη. Θα ήθελα πολύ ν’ άκουγα κάποιες από τις σκέψεις των ανθρώπων που ξεφύλλισαν το βιβλίο, καθώς έκλειναν την τελευταία σελίδα!

Αναγνωρίζω ότι το photobook σου στέκεται ισάξια ανάμεσα σε άρτιες τυπογραφικές δουλειές από την Ιαπωνία, που εκτίθενται κάθε χρόνο στο photobook section του Paris Photo. Πώς οδηγήθηκε σε αυτή την επιλογή και ποια είναι η άποψή σου για την προσοχή που πρέπει να δίνει ένας φωτογράφος στα φωτογραφικά βιβλία;

Η φόρμα του βιβλίου-αντικειμένου υπαγορεύτηκε από την ίδια την αφήγηση της ιστορίας – που με τη σειρά της διαμορφώθηκε από το φωτογραφικό υλικό και τις αναμνήσεις που είχα στη διάθεσή μου. Συνεργάστηκα για το σχεδιασμό με την Ελένη Νάστα και για την ανάπτυξη της ιδέας με τη Σίλα Ζαμάνη. Η συνεργασία μας ήταν πολύτιμη και εξαιρετικά δημιουργική. Το 2013, είχα την τύχη να δω την πρώτη εκδοχή του βιβλίου μου να μπαίνει στη βραχεία λίστα για το Kassel Dummy Award, στο Documenta Halle. Το φεστιβάλ εκείνης της χρονιάς ήταν αφιερωμένο στον ζωντανό θρύλο της φωτογραφίας Daido Moriyama. Ταξίδεψα στο Κάσσελ και ομολογώ πως η συμμετοχή μου στο φεστιβάλ ήταν ένα εκπληκτικό photobook masterclass. Είδα και άκουσα πολλά και χάρη στη σύγχρονη τεχνολογία συνέχισα την έρευνα από το desktop του εργαστηρίου μου.

Το βιβλίο είναι μια αυτοέκδοση, παράγεται στη Θεσσαλονίκη με τη μέθοδο Print On Demand και μπορεί να φτάσει σε οποιονδήποτε παραλήπτη, οπουδήποτε. Το photobook αποτελεί μια ολοκληρωμένη πρόταση-έργο. Η ενορχήστρωση μιας έκθεσης το ίδιο. Ωστόσο, όταν μια φωτογραφική έκθεση (καλή, κακή ή μέτρια) αποκαθλωθεί, παύει να υπάρχει. Το photobook μπορεί να ζήσει πολλές ζωές.